

Iñaki Revesado

Realisme poétique és l'etiqueta que s'utilitza per definir alguns dels treballs de Marcel Carné, i sota la qual podem englobar els seus treballs més importants, com ara *Hôtel du Nord* (1938), *Le jour se lève* (1939), *Les visiteurs du soir* (1942), *Les enfants du paradis* (1943) i *Le quai des brumes* (1938), que ara comentarem. L'etiqueta esmentada serveix per perfilar algunes de les característiques que són comunes a aquests films, construïts a còpia de fragments escollits d'una realitat desfavorable, viscuda per un conjunt de personatges que pertanyen al grup dels perdedors, però sobre els quals Carné vessa una atmosfera poètica, no amb la intenció de suavitzar la duresa dels continguts, sinó per fer palès que de la desgràcia, del desastre i de la pobresa, se'n poden sostreure imatges ple-

nes de bellesa. Basada en una novel·la de Pierre MacOrlan, *Le quai des brumes* reuneix al voltant de la desafortunada parella protagonista tot un seguit de personatges amb unes vides i uns destins no massa més benivolents que els dels protagonistes. Un soldat (interpretat per Jean Gabin) camina en la nit per una estreta carretera. Un camioner s'atura i convida el soldat a fer junts el viatge. El camioner de tot d'una comprèn que el seu company no serà precisament una companyia xerraire, ans al contrari, el soldat s'amaga sota silencis perllongats i monosíl·labs de compromís, violentament contrariats quan el camioner, amb la seva insistència per mantenir una conversació i amb la seva observadora perspicàcia, insinua que el soldat sembla fugir d'alguna cosa, de quelcom d'important, fins i tot s'atreveix a manifestar-li que té aspecte

de desertor... El militar, identificat, es violenta. Finalment, per evitar-se problemes decideix deixar la confortable cabina del camió i continuar el seu viatge a peu, canviant la companyia de l'astut i xafarder camioner, per la solitud callada de la nit. En la seva fugida arriba a un trist i pobre local a la vora de la mar, on es refugien un seguit de personatges que també semblen estar en permanent fugida o bé de retorn de tots els possibles viatges. El local està regentat per un agradable i discret senyor que, ja de tornada de múltiples aventures, s'ha estimat més canviar la companyia dels humans per la d'una silenciosa i comprensiva guitarra, a la qual, de tant en tant, obliga a parlar amb escassos arpegis. L'acompanya un artista desenganyat de tot i que, incapaç de trobar solució als problemes que l'ofeguen, troba aixopluc en la mar freda i inhòs-

Les meravelles del blanc i negre permeten a Carné crear plans que es difuminen entre les ombres i la boira, que són amb la seva malenconiosa estètica un contrapunt a les vides internes dels protagonistes, com estampes agraïdes enmig d'existències desfavorides

pita, en un viatge sense retorn. Fins allà arriba també un home que intenta fugir dels trets d'uns mafiosos que li cerquen per arreglar comptes. Separada del grup, hi ha la jove Nelly (interpretada per Michèle Morgan), en qui el nostre soldat troba la companyia adequada per passar la nit distret amb una interessant conversa, trobada que és l'inici d'un amor tan intens com impossible. La sortida del sol serveix, perquè tots ells abandonin el refugi del guitarrista per seguir els seus camins i enfrontar-se a allò que el destí ha triat per cadascú. Fora dels murs d'aquell local, l'amor del soldat i Nelly ha de lluitar contra tot un seguit d'impediments. El soldat té por de ser trobat per la policia i Nelly viu atemorida sota la tutela d'un comerciant amb negocis bruts, i per les deshonestes pretensions d'un pistoler embolicat dins els mateixos negocis

que el seu tutor. I a més d'això, els amants saben que han de lluitar contra el temps que també els és desfavorable, ja que el soldat necessita sortir de França, quan abans millor, si no vol enfrontar-se a la rigidesa de les lleis militars per a casos de desertió.

Si bé finalment la relació amorosa del soldat amb Nelly esdevé la trama principal del film, la presentació i el seguiment que fa Carné de tots els seus personatges fan que la pel·lícula sigui en realitat un retrat de vides malaurades, en què la desesperança sembla ser l'únic futur a què poden optar unes vides en lluita permanent entre el que són i el que la dolguda i destrossada societat europea podia oferir als seus ciutadans després d'haver passat per la dura experiència d'una guerra. Tanmateix, com deien al principi, el film és d'una singular bellesa. Les meravelles del blanc i negre permeten a Car-

né crear plans que es difuminen entre les ombres i la boira, que són amb la seva malenconiosa estètica un contrapunt a les vides internes dels protagonistes, com estampes agraïdes enmig d'existències desfavorides. La seqüència del comiat de la parella, després d'haver passat junts la primera nit, ambientada en un moll desèrtic sobre el qual només un solitari vagó travessa el pla, és particularment bella, com si amb ella pretengués presagiar un futur per als protagonistes que no els serà donat. Al llarg del film apareix un ca pucet que intenta no desferrar-se del soldat, malgrat les coces que aquest li propina cercant allunyar-lo. Aquest ca és només un reflex d'una vida paral·lela a la del militar, condemnat a la solitud, a la fugida, a la caritat afectiva. Una altra existència que només podrà desenvolupar-se en els límits tristos de la insignificança. ■